

การพัฒนาตัวบ่งชี้และยุทธศาสตร์ความเป็นสากล
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตหิรัญ ประสารการ^{*}
ชิรวัฒน์ นิเจนตร^{**}
จรัส อติวิทยาภรณ์^{***}
อิศรัญฐ์ รินโธสง^{****}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้และยุทธศาสตร์ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยมีกระบวนการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยเริ่มต้นจากการศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ 20 ท่าน ด้วยเทคนิคเดลฟาย รอบแรกใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง รอบที่ 2 และ 3 ใช้แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ แล้วทำการคัดเลือกตัวบ่งชี้โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และตรวจสอบความตรงของตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 250 คน โดยใช้แบบสอบถามลักษณะมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์เนื้อหา และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ค่าฐานนิยม ในการพิจารณาความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำค่าเฉลี่ย

* ศึกษานิเทศน์ หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษผู้นำทางการบริหารการศึกษ มหาวิทยาลัยทักษิณ

** รองศาสตราจารย์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

**** อาจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการประเมินความเที่ยงตรงของตัวบ่งชี้ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน สำหรับพิจารณาความเหมาะสมในการนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง โดยใช้โปรแกรมลิสเรล 8.52

ผลการวิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นสากล พบว่า องค์ประกอบสำคัญของความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ โดยองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปหาน้อย คือ องค์ประกอบด้านการวิจัย (.98) องค์ประกอบด้านการบริการวิชาการ (.97) และองค์ประกอบด้านด้านการจัดการเรียนการสอน (.94) ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบหลักต้องดำเนินการผ่านตัวแปรที่เป็นตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 47 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 35 ตัวบ่งชี้ ด้านการวิจัย จำนวน 6 ตัวบ่งชี้ และด้านการบริการวิชาการ 6 ตัวบ่งชี้ และผลการทดสอบของโมเดลโครงสร้างเชิงเส้นตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยใช้ค่าไค-สแควร์ ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยการนำตัวบ่งชี้ที่ได้จากการพัฒนาในขั้นตอนที่ 1 มาศึกษาสภาพความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน เกี่ยวกับแนวทาง / วิธีการพัฒนาตามตัวบ่งชี้ เพื่อยกร่างเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จัดประชุมสัมมนาคณะทำงานด้านวางแผน และพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาแผน และประเมินแผนโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยใช้แบบประเมินวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต พบว่า มีประเด็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาศักยภาพคณาจารย์ 2) การพัฒนาศักยภาพนักศึกษา 3) การพัฒนาระบบการเรียนการสอน 4) การพัฒนาระบบบริหารจัดการ และ 5) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ ในต่างประเทศ

คำสำคัญ: ตัวบ่งชี้ความเป็นสากล, แผนยุทธศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

Abstract

The purpose of this study was to develop indicators and strategies for the internationalization of Phuket Rajabhat University.

The first step of the research process was to develop indicators for the internationalization of Phuket Rajabhat University by analyzing experts' opinions using the Delphi Technique starting at the first round of structured interviews with twenty experts and following by the second and third rounds of Likert scale questionnaires. Then, the indicators were selected by five experts and the validity of the indicators was checked by 250 key informants. Content analysis was used to study the research data. The data were analyzed using SPSS descriptive statistical analyzes : median, interquartile range, and mode to determine the relationship of the experts' opinions; mean, and standard deviations were used to identify the suitable criteria of the internationalization indicators. Pearson's correlation coefficient was used to measure the suitability of the component analysis for second-order confirmatory factor analysis using LISREL 8.52.

The research findings the factors which influenced internationalization of Phuket Rajabhat University consisted of three factors ; instruction, research and academic service. The composite indicators of internationalization of Phuket Rajabhat University consisted of three majors in order of factor loading as follow : research (.98), academic service (.97), and instruction (.94). The three factors must be implemented by 47 variables which were the indicators of internationalization. There were 35 indicators of instruction, 6 indicators of research, and 6 indicators of academic service. Results of testing the linear structural model of Phuket Rajabhat University Internationalization indicators using chi-square, goodness of fit index (GFI), and adjusted goodness of fit index (AGFI) indicated that the model had a statistical significantly fit to empirical data.

The second step was to develop a strategic plan for the internationalization of Phuket Rajabhat University by using the indicators derived from the first step as key factors to analyze the present situation of Phuket Rajabhat University's internationalization management. Ten experts were interviewed for guidelines and approaches for developing the internationalization indicators. The data derived from the interviews were used to outline a strategic plan for internationalizing Phuket Rajabhat University. Next, the drafted strategic plan was measured by Phuket Rajabhat University's planning and development staffs; then, the plan was evaluated by five experts.

Concerning the development of Phuket Rajabhat University's internationalization strategic plan, the study results showed that there were five strategic management factors; 1) teacher upgrading, 2) students' quality development, 3) teaching and learning system improvement, 4) administrative and management system development, and 5) international university and organization collaborative networking.

Keyword : Indicators of Internationalization, strategic plan, Phuket Rajabhat University

คำนำ

ความสัมพันธ์ข้ามชาติมีบทบาทมากขึ้นท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้กำแพงระหว่างชาติ และกำแพงภาษาลดลง การค้าเสรีข้ามชาติมากขึ้น อันเกิดการตลาดภายใต้การค้าเสรีขององค์การค้าโลก และการค้าเสรีทวิภาคีระหว่างสองประเทศ ตลอดจนการค้าเสรีในภูมิภาค การค้าบริการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลง นำเอาการศึกษาและอุดมศึกษาเข้าไปในฐานะสินค้าบริการด้วย (จรัส สุวรรณเวลา, 2551: 60) ซึ่งการศึกษาเป็นสิ่งที่ต้องสนองตอบต่อกระบวนการของโลกาภิวัตน์ (Slaughter and Leslie, 1997) สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีการบริหารจัดการในการให้บริการและผลิตบัณฑิตรองรับ (Gumport and Sporn, 1999: 103; Bartell, 2003) ดังนั้น อุดมศึกษาจึงเป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศสู่ระดับสากล ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่หลากหลายและความตระหนักว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลกเป็นสิ่งจำเป็นที่จะให้นักศึกษาเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก และความท้าทายที่สถาบันอุดมศึกษาอาเซียนกำลังจะเผชิญ คือ ในปี พ.ศ.2558 มีการเปิดเสรีมากขึ้น สินค้า บริการ ด้านการลงทุน และเงินทุนต่าง ๆ รวมทั้งผู้ประกอบการวิชาชีพ ผู้มีความสามารถและแรงงานฝีมือไหลเวียนข้ามประเทศ (พัชรพล วังศ์บุญสิน, 2550: ii) ดังนั้น การศึกษาต้องเผชิญความเปลี่ยนแปลง คือ การศึกษาในฐานะการค้าประเภทบริการข้ามแดน และอิทธิพลของการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551 – 2565) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ให้ความสำคัญกับความเป็นสากลของอุดมศึกษา โดยมีเป้าหมาย คือ “การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในยุคโลกาภิวัตน์” มีการจัดอันดับมหาวิทยาลัยระดับนานาชาติ โดยมีการเปรียบเทียบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ (นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช, 2541 : 3 ; Damme, 2000) ตลอดจนการที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐต้องจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปี โดยมีตัวบ่งชี้หลักที่เป็นตัวบ่งชี้ความเป็นสากล คือ ระดับความสำเร็จในการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่ระดับสากล

ในขณะที่ตัวบ่งชี้ด้านระดับความสำเร็จของการพัฒนาสถาบันสู่ระดับสากลยังคงเป็นตัวบ่งชี้ในภาพรวมมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตต้องมีการพัฒนาไปสู่ระดับสากล ซึ่งตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาจะต้องตรงตามปรัชญาและรูปแบบความเป็นสากลของสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ (จรัส สุวรรณเวลา, 2551: 222; สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550: 13) และจากการศึกษาของแทมบาสเซีย (Tambascia, 2005) พบว่า การที่มหาวิทยาลัยสามารถก้าวสู่ระดับสากลจะต้องวางแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน เช่นเดียวกับแนวคิดของปีเตอร์สันและสเปนเซอร์ (Peterson and Spenser, 1990)

บริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตแตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ที่ชัดเจน คือ มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก มหาวิทยาลัยควรมีตัวบ่งชี้เฉพาะบางอย่างที่สอดคล้องกับภูมิศาสตร์ เช่น เป็นมหาวิทยาลัยที่บริการทางการศึกษากับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สนใจ ซึ่งแทมบาสเซีย (Tambascia, 2005) ได้ศึกษาพบว่า สภาพภูมิศาสตร์เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความเป็นสากลของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบกับแผนยุทธศาสตร์จังหวัดภูเก็ตมุ่งพัฒนาเป็นเมืองนานาชาติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาตัวบ่งชี้ความเป็นสากลที่สอดคล้องกับบริบทที่แท้จริงของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ด้วยความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้และยุทธศาสตร์การพัฒนาความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต”

วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
2. เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนความเป็นสากลมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาคำชี้แจงและพัฒนายุทธศาสตร์ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ใช้ระเบียบวิธีเชิงบรรยาย (descriptive research) มีขั้นตอนการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 ท่าน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ และแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 2 ฉบับ

2. คัดเลือกตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ที่มาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) มีคุณสมบัติ คือ มีประสบการณ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาที่รับผิดชอบงานวิเทศสัมพันธ์ และเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการวัดและการประเมิน หรือ เป็นผู้ที่มีผลงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ พิจารณาความเห็นและให้คะแนนความตรงตามเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (content valid index : CVI) (สุจิตรา เทียนสวัสดิ์, 2550; อ้างอิงจาก Davis, 1992 ; Lynn. 2005; Waltz et al., 2005)

3. ตรวจสอบความตรงของตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรสายสนับสนุนการสอนของมหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 250 คน โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ดำเนินการ ดังนี้

1. การนำตัวบ่งชี้ จำนวน 47 ตัวบ่งชี้ที่ได้จากการพัฒนาในขั้นตอนที่ 1 มาศึกษาสภาพการดำเนินงานความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตในปัจจุบัน โดยการศึกษาเอกสาร และรายงานต่าง ๆ โดยขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เช่น รายงานการประจำปีของมหาวิทยาลัย รายงานผลการดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปี รายงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย เป็นต้น

2. การนำข้อมูลสภาพการดำเนินงานความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตในปัจจุบันไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วย คณะผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และนักวิชาการซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 3 ท่าน เกี่ยวกับแนวทาง / วิธีการพัฒนาตามตัวบ่งชี้

3. การสังเคราะห์วิธีการพัฒนา / แนวทางการพัฒนาในแต่ละตัวบ่งชี้ เพื่อทำการยกร่างแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยการยกระดับข้อมูลวิธีการพัฒนา / แนวทางการ พัฒนาในแต่ละตัวบ่งชี้เป็นกลยุทธ์ (strategies) หลังจากนั้นหลอมรวมกลยุทธ์ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันมากำหนด เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ (strategic issues) การพัฒนาความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยใช้ กรอบแนวคิดการประเมินแบบดุลยภาพ (balanced scorecard) ของแคปแลนและนอร์ตตัน (Kapland and Norton, 1998)

4. การจัดประชุมสัมมนาคณะทำงานด้านวางแผนและพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาร่างแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

5. การประเมินร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดย ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย จำนวน 5 ท่าน โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีของอิสเนอร์ (Eisner. 1976) และนำความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข

สรุปผลการวิจัย

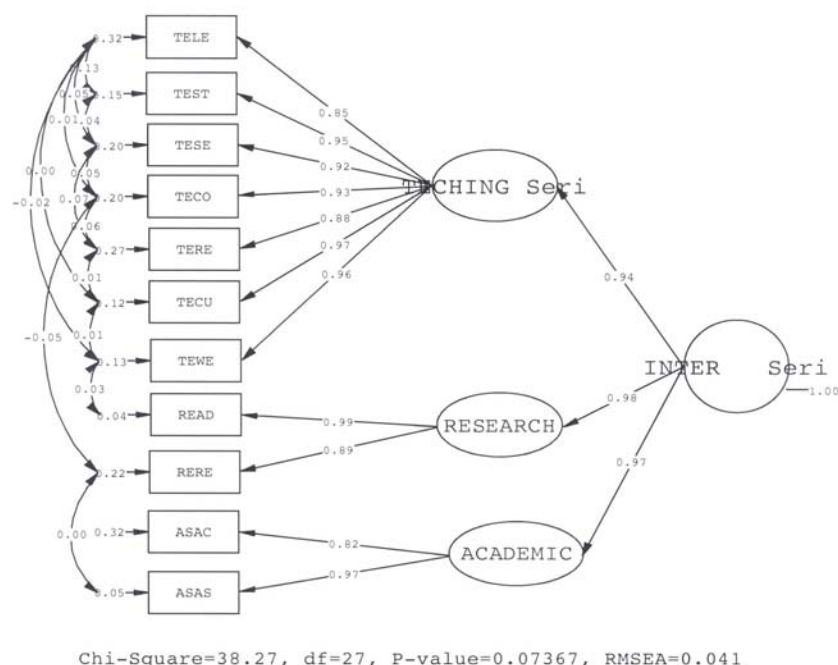
ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ประกอบด้วย องค์ประกอบหลักที่ 1 การจัดการเรียนการสอน โดยมี 7 องค์ประกอบย่อย คือ 1) คณาจารย์ 2) นักศึกษา 3) การบริการและการ บริหารจัดการ 4) เครือข่ายนานาชาติ 5) ทรัพยากร 6) หลักสูตร และ 7) ความมีชื่อเสียง องค์ประกอบหลักที่ 2 การวิจัย มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การบริหารจัดการวิจัย และ 2) คุณลักษณะเฉพาะของผลงานวิจัย และ องค์ประกอบหลักที่ 3 การบริการวิชาการ มี 2 องค์ประกอบย่อย คือ 1) การบริการวิชาการแก่สังคม และ 2) การ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างความเป็นสากลกับข้อมูลเชิง ประจักษ์ เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง ยืนยันอันดับที่สอง ด้วยโปรแกรมลิสเรล 8.52 ดังแสดงในตารางที่ 1 และภาพประกอบ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวมความเป็น
สากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	สปส. การพยากรณ์ (R ²)	ค่าสถิติทดสอบ t (t-value)
การวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับแรก			
องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน (TEACHING)			
TELE (คณาจารย์ผู้สอน)	0.85(0.03)	0.68	9.92*
TEST (นักศึกษา)	0.95(0.04)	0.85	26.91*
TESE (การบริการและการบริหารจัดการ)	0.92(0.05)	0.80	19.88*
TECO (เครือข่ายนานาชาติ)	0.93 (0.05)	0.73	18.29*
TERE (ทรัพยากร)	0.88 (0.05)	0.88	16.61*
TECU (หลักสูตร)	0.97 (0.05)	0.87	19.55*
TEWE (ความมีชื่อเสียง)	0.96(0.05)	0.96	18.42*
องค์ประกอบการวิจัย (RESEARCH)			
READ (การบริหารจัดการวิจัย)	0.99 (0.01)	0.96	3.06*
RERE (คุณลักษณะงานวิจัย)	0.89(0.03)	0.78	26.44*
องค์ประกอบด้านการบริการวิชาการ (ACADEMIC)			
ASAS (การบริการวิชาการ)	0.97 (0.01)	0.95	3.13*
ASAC (การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม)	0.82(0.04)	0.68	20.62*
การวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับสอง			
TEACHING (การจัดการเรียนการสอน)	0.94(0.06)	0.95	15.23*
RESEARCH (การวิจัย)	0.98(0.05)	0.98	20.94*
ACADEMIC (การบริการวิชาการ)	0.97(0.05)	0.95	19.98*
Chi-Square = 38.27 df = 27			
GFI = 0.97 AGFI = 0.93 RMSEA = 0.041 RMR = 0.012			

*p < .05

ภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้รวมความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

จากตารางที่ 1 และภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวมความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต พบว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 38.27 ที่ขั้นแห่งความเป็นอิสระ 27 นั่นคือ ค่าไค-สแควร์ แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = .07$) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) รวมทั้งค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเข้าใกล้ 1 (0.97 และ 0.93 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดล พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ที่สำคัญทั้ง 3 องค์ประกอบ มีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกค่า เรียงลำดับจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปหาน้อย คือ การวิจัย (.98) การบริการวิชาการ (.97) และการจัดการเรียนการสอน (.94) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบดังกล่าวแสดงว่า ตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เกิดจากองค์ประกอบด้านการวิจัยเป็นอันดับแรก รองลงมาคือการบริการวิชาการ และการจัดการเรียนการสอน

2. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคือความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จากการศึกษาพบว่า ประเด็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานที่ผลักดันให้มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตก้าวสู่ความเป็นสากลมี 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 1) การพัฒนาศักยภาพคณาจารย์ 2) การพัฒนาศักยภาพนักศึกษา 3) การ

พัฒนาระบบการเรียนการสอน 4) การพัฒนาระบบบริหารจัดการ และ5) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ ในต่างประเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้ และยุทธศาสตร์การพัฒนาความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มีประเด็นที่สำคัญในการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้หลักของความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตมี 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ รวม 47 ตัวบ่งชี้ ซึ่งปรัชญาหลักในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เน้นการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ตัวบ่งชี้ความเป็นสากลทั้ง 3 องค์ประกอบข้างต้น จึงมีความสำคัญต่อการยกระดับสู่ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัย และเป็นตัวบ่งชี้ที่มีลักษณะเฉพาะตามศักยภาพของมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับแนวคิดด้านความสากลของสถาบันอุดมศึกษาของ จรัส สุวรรณเวลา (2551: 222) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2550: 13) และบาร์เทล (Bartel, 2003: 5) ที่มีแนวคิดว่าการที่มหาวิทยาลัยจะพัฒนาสู่ความเป็นสากลนั้นต้องสอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยอย่างแท้จริง นอกจากนี้ตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยจะต้องตรงตามปรัชญาและรูปแบบความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ องค์ประกอบด้านการวิจัย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .98 รองลงมา คือ องค์ประกอบด้านการบริการวิชาการ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .97 และองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด คือ องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .94 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณาจารย์เป็นส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านการวิจัย สอดคล้องกับผลการศึกษาคูสมุข (Kouijzer, 1994) ซึ่งพบว่า การพัฒนาความเป็นสากลของมหาวิทยาลัย จะต้องให้ความสำคัญกับกิจกรรมทางด้านการวิจัย

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับแรก ตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตมีประเด็นที่สำคัญในการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1.1 องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบย่อย คือ คณาจารย์ผู้สอน นักศึกษา การบริการและการบริหารจัดการ เครือข่ายนานาชาติ ทรัพยากร หลักสูตร และความมีชื่อเสียง จากการวิเคราะห์ พบว่า โมเดลการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวบ่งชี้ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของทุกองค์ประกอบย่อย โดยองค์ประกอบย่อยที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ องค์ประกอบย่อยด้านหลักสูตร รองลงมา คือ องค์ประกอบย่อยด้านความมีชื่อเสียง ส่วนองค์ประกอบย่อยที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำสุด คือ องค์ประกอบย่อยด้านคณาจารย์ผู้สอน แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านหลักสูตรเป็นอันดับแรก เนื่องจากหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับเป็นสากล สอดคล้องกับแนวคิดของจรัส สุวรรณเวลา (2545) และ เทลเลอร์ (Taylor, 2004) ซึ่งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรใหม่ว่า จะต้องเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและ

ตลาดแรงงาน โดยเฉพาะหลักสูตรนานาชาติที่สามารถสนองตอบตลาดแรงงานได้สูงจะเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดนักศึกษาชาวต่างชาติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมคะเน คำจูน (2543) อัลเลน (Allen, 2008) และ สุณี สาธิตานันต์ (2546) ที่ระบุว่า ตัวบ่งชี้ความเป็นสากลส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตจะต้องพัฒนาหลักสูตรนานาชาติ ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน เพราะหลักสูตรจะเป็นผลิตภัณฑ์สำคัญในการดึงดูดนักศึกษาทั้งไทยและต่างชาติเข้ามาศึกษา

1.2 องค์ประกอบด้านการวิจัย ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ การบริหารจัดการงานวิจัย และ คุณลักษณะเฉพาะของงานวิจัย จากการวิเคราะห์ พบว่า องค์ประกอบย่อยที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการวิจัย โดยมีตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ จำนวนโครงการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจากต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับจรัส สุวรรณเวลาและคณะ (2534: 110 อ้างถึงในบุญญา บุญส่ง, 2551: 228) ที่กล่าวว่า การบริหารงานวิจัยจะต้องเป็นลักษณะพิเศษแตกต่างจากการบริหารงานทั่วไป เพราะการบริหารงานวิจัยเป็นการบริหารวิชาการ ซึ่งต้องอาศัยกำลังความคิดของแต่ละบุคคลเป็นหลัก การบริหารจะเอื้อให้ผู้วิจัยแต่ละคนสามารถใช้ความคิดได้โดยอิสระ มีโอกาสสร้างสรรค์ได้ การทำงานภายในกรอบหรือกระชับมากเท่าใด ก็ยิ่งผลให้ความสามารถที่จะผลิตผลงานมีน้อยเท่านั้น ขณะเดียวกันการวิจัยจำเป็นต้องมีแรงกระตุ้น ชักนำ และดูแลจึงจะได้ผลดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาคุณภาพของงานวิจัย และตัวบ่งชี้ดังกล่าว สอดคล้องกับตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) (2550: 50) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (2550) และผลการวิจัยของสมคะเน คำจูน (2543: 109) นอกจากนี้องค์ประกอบย่อยด้านคุณลักษณะเฉพาะของงานวิจัย โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือ ตัวบ่งชี้ระดับความสำเร็จของการพัฒนาศูนย์ข้อมูลผลงานวิจัยอันดามัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคลากรของมหาวิทยาลัยต้องการให้มหาวิทยาลัยมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศผลงานวิจัยอันดามัน ที่มีความสำคัญต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และช่วยให้นักวิจัยสามารถต่อยอดฐานความคิดจากผลการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ (2549: 3) ที่กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาควรมีการพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ เผยแพร่ และถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สังคม มีการเผยแพร่ผลงานวิจัย ตัวบ่งชี้ทั้งสองตัวบ่งชี้จะมีคุณลักษณะเฉพาะของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยตัวบ่งชี้จำนวนผลงานวิจัยด้านการท่องเที่ยว การจัดการทางทะเล พืช สัตว์น้ำ เนื่องจากภารกิจด้านการวิจัยเป็นภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาหลักในฝั่งอันดามัน และเป็นกลุ่มจังหวัดที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว และปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้สร้างรายได้หลักให้กับประเทศ รัฐบาลจึงมุ่งให้การพัฒนาการท่องเที่ยวไทยในทุก ๆ ด้าน

1.3 องค์ประกอบด้านการบริการวิชาการ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 2 องค์ประกอบ คือ การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จากการวิเคราะห์ พบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการบริการวิชาการ มีน้ำหนักองค์ประกอบเป็นอันดับสูงสุด และมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวบ่งชี้ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด คือ ตัวบ่งชี้จำนวนโครงการที่ให้บริการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งรวมความรู้ มีบุคลากรที่มีความสามารถทางวิชาการ ในส่วนขององค์ประกอบย่อยด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก พบว่า องค์ประกอบย่อยด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.82 และมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตประสบผลสำเร็จจากการดำเนินงานด้านนี้เป็นอย่างดี

โดยผลการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบ 2) มหาวิทยาลัยได้คะแนนในมาตรฐานการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในระดับดีมาก (มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 2549: ค) อีกทั้งมหาวิทยาลัยมีศูนย์วัฒนธรรมซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลทางด้านศิลปวัฒนธรรมในฝั่งอันดามัน

2. การพัฒนาศาสตร์การพัฒนาคอนเป็นสากลมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

การศึกษา พบว่า การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคอนเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะพัฒนาคอนเป็นสากลของมหาวิทยาลัยได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอายูบิ (Ayoubi, 2006 : 261) อิงเบิร์ท และกรีน (Engbert & Green, 2002) และจรัส สุวรรณเวลา (2545) ที่ให้แนวคิดไว้ว่า การที่จะก้าวสู่คอนเป็นสากลนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน มียุทธศาสตร์และแผนงานที่เหมาะสม ครอบคลุมถึงความสำคัญและประโยชน์ มีความเข้าใจความหมายและขอบเขตของคอนเป็นสากลตรงกัน การมีส่วนร่วมในการเลือกกลวิธี และแนวทางการพัฒนาของทุกฝ่ายในมหาวิทยาลัยก็มีความสำคัญ กิจกรรมที่จะนำไปสู่คอนเป็นสากล ทุกฝ่ายจึงต้องมีความเพียรพยายามที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิถีปฏิบัติ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพ การตลาดและการประชาสัมพันธ์ และการเข้าถึงข้อมูล รวมทั้งการจัดการทางการเงิน เนื่องจากคอนเป็นสากลมีค่าใช้จ่ายสูง และต้องเกิดขึ้นภายในกรอบความจำกัดของทรัพยากรของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตต้องดำเนินการตามกลไกงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) กำหนดให้มหาวิทยาลัยจัดทำแผนพัฒนาสู่สากล เพื่อนำไปสู่การยอมรับทางวิชาการในระดับภูมิภาคหรือนานาชาติ หรือได้รับการจัดอันดับสาขาวิชาหรือสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของโลก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.), 2550: 30)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ที่สำคัญของคอนเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบสำคัญ คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่สามารถแสดงให้เห็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ดังนั้นจึงควรนำตัวบ่งชี้เหล่านี้มาใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตก้าวสู่สากล

2. มหาวิทยาลัยสามารถแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคอนเป็นสากลของมหาวิทยาลัย ไปปฏิบัติได้ กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานโดยใช้ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นข้อมูลพื้นฐาน และกำหนดเป้าหมายเชิงพัฒนา การจัดสรรทรัพยากร ตลอดจนมีการประเมินโดยใช้เกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏอื่น ๆ สามารถนำตัวบ่งชี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่คอนเป็นสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการภายใต้ขอบเขตที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เสนอแนวทางบางประการที่จะเป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ผลจากการวิจัย พบว่า ตัวบ่งชี้คอนเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต มี 47 ตัวบ่งชี้ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการนำตัวบ่งชี้ทั้ง 47 ตัวบ่งชี้ดังกล่าว ไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต แล้วติดตามผลการนำตัวบ่งชี้เหล่านี้ไปใช้โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research)

2. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วม ซึ่งมีข้อดี กล่าวคือ เป็นตัวบ่งชี้ที่สามารถอธิบายความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตได้ครอบคลุม ทั้ง 3 ด้าน ซึ่งได้แก่ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวิจัย และด้านการบริการวิชาการ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาต่อโดยการนำสมการตัวบ่งชี้ร่วมมาทดสอบความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยราชภัฏอื่น ๆ ตามบริบทพื้นที่ที่ไม่เหมือนกัน

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา บุญส่ง. 2551. การพัฒนาตัวบ่งชี้บทบาทความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. คุษฏินิพนธ์ การศึกษาคุษฏิบัณฑิต (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรัส สุวรรณเวลา. 2551. ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยไทย. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัส สุวรรณเวลา. 2545. อุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรวาลย์ วงศ์บุญสิน และคณะ. 2550. การเพิ่มผลิตภาพแรงงานอาเซียน. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยแห่งชาติ. (อัสสำเนา).
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. 2541. การวิเคราะห์การจัดอันดับมหาวิทยาลัยของประเทศในเอเชีย. กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์เซเว่นพริ้นติ้งกรุ๊ป.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. 2549. รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก (รอบ 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. ภูเก็ต : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- สมคะเน คำจูน. 2543. การศึกษาความเป็นสากลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. คุษฏินิพนธ์ การศึกษาคุษฏิบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา กรุงเทพฯ ฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุจิตรา เทียนสวัสดิ์. (2550, ตุลาคม – ธันวาคม). “ดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา: ข้อวิพากษ์และข้อเสนอแนะวิธีการคำนวณ,” พยาบาลสาร. 34(4), หน้า 1 – 9.
- สุณี สาธิตานันต์. 2546. รูปแบบการพัฒนาสู่ความเป็นสากลของสถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รายงานการศึกษาอิสระปริญญาคุษฏิบัณฑิต สาขาพัฒนศาสตร์. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2551. คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2552. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2550. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565). กรุงเทพฯ ฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Allen, C. 2008. **Internationalization Indicators in Comprehensive University**. retrieved September,15 2008, from <http://nasulge.org/NetCommunity/Document.Doc?id=1086>
- Ayoubi, R. and EL-Habiabeh, A. (2006). "An Investigation into international businesscollaboration in higher education organizations : a case study of international partnerships in four UK leading university", **International Journal of Educational Management**. 20(5), 380 -396.
- Bartell, M. 2003. Internationalization of universities : A university culture-base framework. **Higher Education**. 45(1), 43 – 70.
- Damme, D.V. 2000. Internationalization and quality assurance: Toward worldwide accreditation?. **European Journal Law and Policy**. 4(1), 1 – 20.
- Engberg, D. and Green, M. F. 2002. **Promising practices: Spotlighting excellence in comprehensive internationalization**. Washington, DC: American Council on Education.
- Eisner, E. 1976. **Education connoisseurship and criticism : Their from function in education evaluation**. n.p.
- Gumport, P.J. and Sporn, B. 1999. "Institutional adaptation: Demand for management reform and university administration," In Smart, J.C. and Tierney, W.G. (Eds.). **Higher education:Handbook of theory and research Volum XIV**, (pp. 103–145).New York: Agathon Press.
- Kaplan, R. S. and Norton, D. P. 1998. **The balance scorecard-measures that drive performance**. Harvard: Harvard Business Review on Measuring Corporate Performance.
- Kouijzer, R. 1994. " Internationalization : Management and strategic policy development," **Higher Education Management**. 12(4). 99 – 103.
- Peterson, M.W. and Spenser, M.G. 1990. **Understanding academic culture and climate**. In Tierney, W.G. (ed), **Assesing Academic Climates and Culture**. New Directions for Institutional Research, Volum IX. New York : Agathon press, pp.344 – 388.
- Slaughter, S. and Leslie, L. 1997. "Expanding and Elaborating the Concept of Academic Capitalism" **Organization**. 8(2). 154 – 161.retrieved April,15 2008, from http://org.sagepub.com/cgi/pdf_extract/8/2/154
- Tambascia, J.A. 2005. **Internationalization of Higher Education a case study of a private U.S. research university**. Doctoral dissertation of philosophy (Education). University of Southern California. Retrieved April 6, 2008, from http://proquest.umi.com/dissertations/preview_all/3219855
- Taylor, J. 2004, Jun. "Toward a strategy for internationalization: Lesson and practice from four universities," **Journal of Studies in International Education**. 8(2), 149 – 171.